

Załącznik Nr 1
do zarządzenia Wójta Gminy Dywity
Nr 32/17 z dnia 17.03.2017 r.

WÓJT GMINY DYWITY

ROCZNE SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI

BUDŻETU GMINY DYWITY
ZA 2016 ROK

DYWITY, MARZEC 2017 ROK

WÓJT GMINY DYWITY
ul. Olsztyńska 32
11-001 Dywity
woj. warmińsko-mazurskie

Zarządzenie Nr 32/17
Wójta Gminy Dywity
z dnia 17 marca 2017 roku

**W sprawie przedstawienia sprawozdania z realizacji budżetu Gminy Dywity za 2016 rok
oraz informacji o kształtowaniu się wieloletniej prognozy finansowej.**

Na podstawie art.267 ust.1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 tj. z późniejszymi zmianami) Wójt Gminy Dywity zarządza co następuje:

§ 1

Przedkłada się Radzie Gminy Dywity i przesyła Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Olsztynie w celu zaopiniowania sprawozdanie z realizacji budżetu Gminy Dywity za 2016 rok stanowiące załącznik Nr 1, a także informację o kształtowaniu się wieloletniej prognozy finansowej oraz przebiegu realizacji przedsięwzięć stanowiące załącznik Nr 2 do niniejszego zarządzenia.

§ 2

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podjęcia.

WÓJT GMINY
Jacek Szydło

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI

BUDŻETU GMINY DYWITY

ZA 2016 ROK

I. CZĘŚĆ OGÓLNA

Gospodarka finansowa Gminy Dywity w 2016 roku prowadzona była na podstawie budżetu uchwalonego przez Radę Gminy w dniu 15 grudnia 2015 r.

W ciągu roku plan budżetu ulegał zmianom i ostatecznie zamknął się kwotą **51 707 798,46 zł.** po stronie planowanych dochodów budżetowych oraz kwotą **54 337 798,46 zł.** po stronie planowanych wydatków, a także planowanym **deficytem** w wysokości **2 630 000 zł.**

Tabela 1. Plan i wykonanie budżetu

Lp	Treść	Plan	Wykonanie	% wyk.
1.	Dochody, w tym:	51 707 798,46	50 131 474,02	96,95%
	- bieżące	49 161 589,56	49 552 755,70	100,80%
	- majątkowe	2 546 208,90	578 718,32	22,73%
2.	Wydatki	54 337 798,46	47 549 616,47	87,51%
	- bieżące	43 868 197,46	41 949 441,58	95,63%
	- majątkowe	10 469 601,00	5 600 174,89	53,49%
	Deficyt	-2 630 000,00	+2 581 857,55	X
	Nadwyżka operacyjna: doch.bieżące (-) wyd.bieżące	5 293 392,10	7 603 314,12	143,64%

W tabeli 1 przedstawione zostały zaplanowane oraz faktycznie wykonane dochody i wydatki budżetowe. Gmina Dywity zrealizowała dochody na poziomie 96,95% planu zaś wydatki na poziomie 87,51%. Wpłynęło to na uzyskanie znacznej nadwyżki budżetowej, zamiast planowanego deficytu. Sytuacja ta wynika z niezrealizowania w pełni wydatków inwestycyjnych (53,49%) a także oszczędności w wydatkach bieżących. Końcowy bilans roku 2016 powinien zdecydowanie poprawić możliwości inwestycyjne w tak ważnych dla Gminy latach następnych w związku z uruchamianiem programów unijnych.

II. DOCHODY

Dochody gminy Dywity w 2016 roku wykonane zostały w kwocie 50 131 474,02 zł. Stanowi to wzrost o 11,72% w stosunku do zrealizowanych dochodów w 2015 roku, które wyniosły 44 873 065,55 zł.

Struktura zrealizowanych dochodów Gminy w 2016 roku w porównaniu do dochodów w latach 2013 – 2015 przedstawia się następująco:

	<u>ROK 2013</u>	<u>ROK 2014</u>	<u>ROK 2015</u>	<u>ROK 2016</u>
Dochody własne	23 957 616,95	27 171 973,95	28 805 770,90	28 919,875,25
Subwencje	9 131 800,00	9 612 664,00	9 697 004,00	10 281 250,00
Dotacje	3 968 656,58	4 658 039,62	6 370 290,65	10 930 348,77
Razem	37 058 073,53	41 442 677,57	44 873 065,55	50 131 474,02

1. STRUKTURA DOCHODÓW BUDŻETOWYCH

Dochody zaplanowane na rok 2016 w wysokości 51 707 798,46 zł zostały ostatecznie wykonane w kwocie 50 131 474,02 zł, tj. 96,95% w stosunku do zaplanowanych.

Tabela 2. Struktura dochodów Gminy Dywity.

Lp	Treść	Plan	Wykonanie	% wyk
1.	Dochody z podatków i opłat lokalnych	22 344 829,00	22 937 743,66	102,65%
	<i>w tym: udziały w podatku dochodowym</i>	<i>13 252 429,00</i>	<i>13 339 341,09</i>	<i>100,66%</i>
2.	Dotacje	10 934 078,13	10 930 348,77	99,97%
3.	Środki ze źródeł zagranicznych	1 255 180,00	86 864,85	6,92%
4.	Subwencje	10 281 250,00	10 281 250,00	100,00%
5.	Dochody z majątku gminy	1 371 650,00	655 061,68	46,84%
6.	Dochody z innych źródeł	5 520 811,33	5 240 205,06	94,92%
	RAZEM	51 707 798,46	50 131 474,02	96,95%

Zaprezentowane w tabeli nr 2 dochody gminy podzielone zostały ze względu na ich źródła pochodzenia w następujący sposób:

1. a) dochody z podatków i opłat pochodzą z następujących źródeł:
 - wpływy z podatków /rolnego, leśnego, od nieruchomości, od środków transportowych, od działalności gospodarczej/ oraz podatku od czynności cywilnoprawnych i podatku od spadków i darowizn,
 - wpływy z opłaty skarbowej, planistycznej, opłaty za wydane zezwolenia na sprzedaż alkoholu i opłat innych lokalnych,
- b) udziały gminy w podatku dochodowym od osób fizycznych i od osób prawnych stanowią:
 - wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych ustalonych w trybie przewidzianym w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego,
 - wpływy podatku dochodowego od osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, mających siedzibę na terenie gminy,
2. dotacje celowe na dofinansowanie zadań gminy, na zadania realizowane przez gminę na podstawie porozumień z organami administracji rządowej lub innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz dotacje na realizację zadań zleconych gminom,
3. środki ze źródeł zagranicznych są to bezzwrotne środki, które wpłynęły do budżetu jako dofinansowanie do realizacji konkretnych zadań.
4. subwencja ogólna z budżetu państwa, na którą składa się część oświatowa i część wyrównawcza,
5. dochody ze sprzedaży i dzierżawy majątku gminy,
6. pozostałe dochody, w tym głównie wpłaty mieszkańców za wodę i ścieki.

W dalszej części sprawozdania zaprezentowana jest realizacja dochodów budżetowych z uwzględnieniem źródeł ich powstawania.

1.1 Realizacja dochodów z podatków i opłat lokalnych

Dochody z tego źródła, z wyłączeniem dochodów z PIT i CIT, zrealizowano w wysokości 9 598 402,57 zł. W stosunku do planowanych dochodów w wysokości 9 092 400,00 zł wykonanie wyniosło 105,57% planu.

Dochody Gminy z tego tytułu systematycznie rosną, głównie na skutek zwiększania się liczby podatników nawet przy niezmiennym poziomie stawek podatkowych. Efekty przynosi też windykacja.

O wzroście liczby podatników świadczy ciągle rosnąca liczba decyzji wymiarowych wystawianych na podatek rolny, leśny, podatek od nieruchomości oraz łączne zobowiązanie pieniężne. W poszczególnych latach wyglądało to następująco:

2011 r.	- 5 657 decyzji,
2012 r.	- 5 889 decyzji,
2013 r.	- 6 293 decyzji,
2014 r.	- 6 727 decyzji.
2015 r.	- 7 006 decyzji
2016 r.	- 6 847 decyzji

W 2016 roku odnotowano spadek wydanych decyzji wymiarowych spowodowany nowelizacją ustawy o podatkach opłatach lokalnych, ustawy o podatku rolnym oraz ustawy o podatku leśnym. Organ podatkowy na skutek ustawowych zmian nie wydaje decyzji w sprawie wymiaru podatku od nieruchomości, podatku rolnego oraz podatku leśnego jeżeli wysokość zobowiązania podatkowego na dany rok nie przekraczałaby, określonych na dzień 1 stycznia roku podatkowego, najniższych kosztów doręczenia w obrocie krajowym przesyłki poleconej za potwierdzeniem odbioru.

Tabela 3. Zestawienie planowanych i wykonanych dochodów podatkowych oraz źródła ich powstania.

Lp	Treść	Plan	Wykonanie	Wykon.w %
1	Podatek rolny	739 900,00	713 017,14	96,37%
2.	Podatek od nieruchomości	6 330 000,00	6 688 549,66	105 66%
3.	Podatek leśny	144 700,00	147 346,90	101,83%
4.	Podatek od środków transportowych	494 000,00	534 719,32	108,24%
5.	Podatki opłacane w formie karty podatkowej	10 000,00	14 270,71	142,71%
6	Podatek od spadków i darowizn	60 000,00	42 639,00	71,07%
7	Podatek od czynności cywilnoprawnych	510 000,00	769 662,56	150,91%
8	Opłata od posiadania psów	8 500,00	4 660,00	54,82%
9	Opłata skarbową	35 000,00	49 182,83	140,52%
10	Opłata za zezwolenie na sprzedaż alkoholu	115 000,00	125 625,07	109,24%
11	Opłata planistyczna i adiacencka	350 000,00	354 867,75	101,39%
12	Opłata za zajęcie pasa drogowego	58 000,00	56 463,44	97,35%
13	Opłata eksploatacyjna	45 000,00	29 015,00	64,48%
14	Odsetki podatkowe	126 500,00	67 535,19	75,63%
15	Inne dochody	65 800,00	848,00	1,29%
	RAZEM	9 092 400,00	9 598 402,57	105,57%

Z przedstawionych danych wynika, że zaplanowane dochody z podatków i opłat zostały zrealizowane w 105,57% w stosunku do planowanej wysokości.

Podatek rolny

Zrealizowane dochody w podatku rolnym wyniosły 713 017,14 zł, co daje 96,37 % planu rocznego. Dochody z tytułu tego podatku systematycznie zmniejszają się. Grunty rolne zmieniają kwalifikację i opodatkowane zostają np. podatkiem od nieruchomości. Proces ten nasiliła przeprowadzona przez starostwo modernizacja ewidencji gruntów.

W 2016 roku wysłano 2415 upomnień dotyczących osób fizycznych oraz 21 dotyczących osób prawnych. W wyniku postępowania egzekucyjnego wystawiono 134 tytuły wykonawcze dotyczące podatków od nieruchomości, rolnego oraz leśnego.

W 2016 roku rozłożono na raty zaległości podatkowe oraz odroczone terminy płatności podatków (podatek rolny, leśny oraz podatek od nieruchomości) na łączną kwotę 105 556,73 zł.

Na podstawie art.67a §1 pkt.3 ustawy ordynacja podatkowa w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem podatnika lub interesem publicznym Wójt może podjąć decyzje o umorzeniu zaległości podatkowych. Łączna kwota umorzenia z ww. tytułu wynosiła 8 066,04 zł.

Podatek od nieruchomości

Wpływy z tytułu podatku od nieruchomości wyniosły w 2016 roku 6 688 549,66 zł co stanowiło 105,66 % planu rocznego. W 2016 roku stawki podatku od nieruchomości nie uległy zmianie pomimo tego faktu wykonanie wzrosło w porównaniu do 2015 roku o 522 846,94 zł.

W przypadkach uzasadnionych ważnym interesem podatnika lub interesem publicznym organ podatkowy może na podstawie art. 67 a § 1 pkt 1 ustawy ordynacja podatkowa podjąć decyzję o umorzeniu zaległości podatkowych. Łączna kwota umorzonego podatku od nieruchomości wyniosła w 2016 roku 26 881,65 zł.

Podatek leśny

Osiągnięte wpływy z tytułu podatku leśnego wyniosły 147 346,90 zł, co stanowiło 101,83 % planu rocznego. Do wyliczenia wysokości dochodów z podatku leśnego za 2016 rok przyjęto powierzchnię liczoną w hektarach fizycznych lasów podlegających opodatkowaniu. W roku 2016 umorzono zaległości z tytułu podatku leśnego na kwotę 59 zł.

Podatek od środków transportowych

Wpływy z podatku od środków transportowych wyniosły 534 719,32 zł, co dało 108,24 % zaplanowanych dochodów. Dochody z tego tytułu systematycznie rosną, pomimo, że stawki nie uległy zmianie w stosunku do 2015 roku. W roku ubiegłym nastąpił wzrost dochodów z tytułu tego podatku o kwotę 68 824,62 zł. W 2016 roku wysłano 40 upomnień na kwotę 136 528,15 zł. W ramach postępowania windykacyjnego wystawiono 1 tytuł wykonawczy na kwotę 8 628 zł.

Podatek opłacany w formie karty podatkowej

Zrealizowane dochody z tego źródła wynoszą 14 270,71 zł, co stanowi 142,71 % planu rocznego. Wymiarem i poborem należności z tytułu karty podatkowej zajmują się urzędy skarbowe. Wysokość tych dochodów jest porównywalna do lat ubiegłych.

Podatek od spadków i darowizn

Zaplanowane dochody z tego tytułu w wysokości 60 000 zł zrealizowano w kwocie 42 639,00 zł, tj. 71,07 % planu. Wymiarem, poborem i egzekwowaniem należności z tytułu podatku od spadków i darowizn zajmują się urzędy skarbowe. Planując dochody przyjęto średnie wykonanie z lat poprzednich. Obowiązek podatkowy podatku od spadków i darowizn powstaje w zależności od zdarzenia (np. przyjęcia spadku). Z tego powodu wpływy z tego podatku planowane są na podstawie szacunków i prognoz.

Podatek od czynności cywilnoprawnych

Zrealizowane dochody z podatku od czynności cywilnoprawnych wyniosły ogółem 769 662,56 zł. Wskaźnik realizacji dochodów z tego tytułu wyniósł 150,91 % planu. Wysokość tego podatku jest uzależniona od ilości czynności podlegających opodatkowaniu oraz wartości rzeczy lub praw majątkowych.

Podatkiem od czynności cywilnoprawnych opodatkowane są niektóre czynności cywilnoprawne. Płatnikami tego podatku są notariusze i nabywcy rzeczy a organem podatkowym jest urząd skarbowy, który pobrane wpływy przekazuje do budżetu gminy.

Oplata skarbowa

Wpływy z opłaty skarbowej wyniosły 49 182,83 zł, co daje wskaźnik wykonania planu 140,52 %. Opłacie skarbowej podlegają niektóre dokumenty i czynności urzędowe określone w ustawie o opłacie skarbowej. Wysokość tych wpływów jest więc uzależniona od ilości wydanych dokumentów i dokonanych czynności urzędowych podlegających opłacie.

Oplata za wydawane zezwolenia na sprzedaż alkoholu

Dochody z tytułu opłaty za wydawane zezwolenia na sprzedaż alkoholu pochodzą od przedsiębiorców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych. Wysokość opłaty uzależniona jest od wartości sprzedaży w roku poprzednim. Opłata wnoszona jest w trzech równych ratach; do dnia 31 stycznia, 31 maja i 30 września. W roku 2016 dochody z tego tytułu wyniosły 125 625,07 zł.

Oplata planistyczna i adiacencka

Dochody z tytułu opłat planistycznej i adiacenckiej zaplanowane w wysokości 350 000 zł. wykonano w kwocie 354 867,75 zł. (101,39% planu). Część transakcji rozliczanych jest w formie zamian lub przejęcia gruntów. Zwiększany jest w ten sposób stan posiadania mienia komunalnego. Przejmowane są grunty pod drogi, pod infrastrukturę komunalną, a także atrakcyjne działki przewidziane w przyszłości do zbycia. Szczegółowe dane dotyczące stanu mienia komunalnego, sprzedaży nieruchomości wraz z numerami działek zawarte zostały w załączniku Nr 14 „Informacja o stanie mienia komunalnego”.

Oplata eksploatacyjna

Dochody z tytułu opłaty eksploatacyjnej, które zostały zaplanowane w wysokości 45 000 zł wyniosły 29 015 zł. (64,48% planu).

Oplata za zajęcie pasa drogowego

Na bieżąco wydawane są decyzje dotyczące zajęcia pasa drogowego. Dochody z tytułu tej opłaty systematycznie wzrastają i wyniosły w ubiegłym roku 56 463,44 zł. co stanowiło 97,35% zaplanowanej kwoty. Opłaty te wnoszone są w przypadku zajęcia pasa drogowego na cele nie związane z budową, przebudową, remontem lub utrzymaniem drogi (np. umieszczenie w pasie drogowym urządzeń infrastruktury technicznej, reklam, itp.)

Oplata od posiadania psów

Zaplanowane dochody w wysokości 8 500 zł, z tytułu opłaty od posiadania psów zrealizowano w kwocie 4 660 zł, tj. w 54,82%.

Inne dochody

Na dochody inne, które wyniosły w całym 2016 r. 102 739,71 zł. składają się głównie wpływy z tytułu należnych odsetek za zwłokę – 67 535,19 zł, oraz wpływ z innych opłat 848 zł.

1.2 Realizacja dochodów z tytułu udziału Gminy w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa.

Tabela 4 Udział podatków od osób fizycznych i osób prawnych w dochodach gminy

Lp.	Treść	Plan	Wykonanie	%
1	Podatek dochodowy od osób fizycznych	12 752 429	13 020 170,00	102,10%
2.	Podatek dochodowy od osób prawnych	500 000	319 171,09	63,83%
	RAZEM	13 252 429	13 339 341,09	100,66%

Przekazany gminie udział w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT) wyniósł 13 020 170 zł co stanowi 102,10% planu. Wielkość tego podatku systematycznie wzrasta a na przestrzeni ostatnich lat kształtowała się następująco:

2012 r. - 8 331 283 zł,

2013 r. - 9 228 899 zł,

2014 r. - 10 327 136 zł.

2015 r. - 11 939 260 zł.

2016 r. - 13 020 170 zł.

Podatek dochodowy jest pobierany przez urzędy skarbowe. Wpływy z tego podatku są gromadzone na centralnym rachunku bieżącym budżetu państwa i podlegają przekazaniu dla poszczególnych gmin w terminie do 10 dnia miesiąca następującego po dniu, w którym podatek wpłynął.

Podatek dochodowy od osób prawnych (CIT) również jest pobierany przez właściwy urząd skarbowy i przekazywany do budżetu gminy w terminie nie później niż 20 dnia po pobraniu podatku. Wpływy z tego tytułu wyniosły 319 171,09 zł i stanowiły 63,83 % planowanych.

1.3 Dotacje na zadania własne, zlecone i powierzone

Z zaplanowanych dotacji w łącznej kwocie 10 934 078,13 zł wpłynęły dotacje w łącznej kwocie 10 930 348,77 zł, w tym dotacje na realizację zadań zleconych wyniosły ogółem 9 591 261,91 zł. Pozostała kwota w wysokości 1 339 086,86 zł to dotacje pozyskane z różnych źródeł na realizację zadań własnych gminy. Tabela 5 przedstawia kwoty dotacji oraz planowane i wykonane zadania **własne** gminy, na które pozyskano dotacje z zewnątrz.

Tabela 5. Zestawienie dotacji na zadania własne gminy.

Lp.	Treść	Plan	Wykonanie	% wyk
1	Dofinansowanie zadań z zakresu wychowania przedszkolnego	482 240,00	482 240,00	100%
2	Dotacja z budżetu państwa na zadania realizowane w ramach funduszu sołeckiego	103 907,56	103 907,56	100%
3	Zatrudnienie asystenta rodziny	14 897,00	14 897,00	100%
4	Składki na ubezpieczenia zdrowotne osób objętych pomocą społeczną	25 104,00	25 104,00	100%
5	Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	47 437,00	47 437,00	100%
6	Zasiłki stałe	289 083,00	289 083,00	100%
7	Funkcjonowanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	163 833,00	163 833,00	100%
8	Realizacja programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	150 000,00	150 000,00	100%
9	Pomoc materialna dla uczniów	56 949,00	56 949,00	100%

10	Realizacja zadań specjalnej organizacji nauki i metod pracy w przedszkolach	1 370,00	1 370,00	100,00%
11	Wyprawka szkolna	1 650,00	1 266,30	76,75%
12	Dotacja ze starostwa na prowadzenie biblioteki powiatowej	3 000,00	3 000,00	100,00%
	RAZEM	1 339 470,56	1 339 086,86	99,97%

1.4 Środki ze źródeł zagranicznych

W budżecie na 2016 rok zaplanowane zostały wpływy z tytułu środków ze źródeł zagranicznych w wysokości **1 255 180 zł.**, ostatecznie zaś wpłynęło do budżetu **86 864,85 zł.** Większość z tych środków wpłynie w przyszłym roku, jak np. dofinansowanie do rozbudowy szkoły w Dywitach, przebudowy drogi w Spręcowie, zagospodarowanie miejsc aktywności mieszkańców w Dywitach i Redykajnach.

W minionym roku ze źródeł zagranicznych wpłynęły środki obejmujące realizację następujących zadań:

- 53 105,40 zł. na termomodernizację budynku Urzędu Gminy w Dywitach (NFOŚiGW),
- 33 759,45zł. na termomodernizację budynku szkoły w Spręcowie (NFOŚiGW).

1.5 Subwencja ogólna dla gminy

Należne gminie subwencje przyznane decyzjami Ministra Finansów wpłynęły do budżetu w pełnej wysokości i wynosiły 10 281 250 zł. W porównaniu z 2015r. wzrosły o 6,03 %, tj. o kwotę 584 246 zł.

Tabela 6. Zestawienie subwencji

L.p.	Treść	Plan	Wykonanie	%
1	Część oświatowa subwencji ogólnej	9 022 979	9 022 979	100%
2	Część wyrównawcza subwencji ogólnej	1 258 271	1 258 281	100%
	RAZEM	10 281 250	10 281 250	100%

1.6 Dochody z majątku gminy

Plan dochodów z mienia komunalnego został ustalony w wysokości 1 371 650 zł., w tym ze sprzedaży w wysokości 1 116 000 zł., z dzierżaw 255 650 zł. Wykonanie planu dochodów z tytułu sprzedaży wyniosło 32,65 %, i stanowiło kwotę 364 416,92 zł. z tytułu z dzierżaw wyniosło 106,61% i stanowiło kwotę 272 548,65 zł.

Szczegółowe dane dotyczące dzierżaw, sprzedaży nieruchomości, numery działek i ich wielkości zawarte zostały w załączniku Nr 14 „Informacja o stanie mienia komunalnego”.

1.7 Dochody z innych wpływów

Nie wymienione wcześniej dochody które wynoszą **5 258 301,17 zł.** w poniższej tabeli zostały wymienione wg poszczególnych tytułów, zaprezentowano plan oraz jego realizację.

Tabela 7. Zestawienie dochodów pozostałych

Lp	Wyszczególnienie	Plan	Wykon.	% Wyk.
1	Wpływy za dostarczaną wodę	1 400 000	1 317 462,71	94,10%
2	Wpływy za odprowadzanie ścieków	1 385 000	1 345 152,12	97,12%
3	Wpłaty z opłat za przedszkola	118 000	120 138,00	101,81%
4	Wpłaty stołówek szkolnych i przedszkolnych	311 000	297 929,20	95,80%

5	Pomoc finansowa z powiatu na budowę drogi Różnowo – Dąbrówka W.	55 350	55 350,00	100,00%
6	Dochody z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi	1 350 000	1 238 945,69	91,77%
7	Wpłaty za zezwolenia na podłączenie do gminnych sieci wodociągowych i kanalizacyjnych	27 000	18 096,11	67,02%
8	Odsetki od środków na rachunkach bankowych	25 000	28 727,21	114,91%
10	Zaliczka alimentacyjna oraz dochody z funduszu alimentacyjnego	40 000	18 827,69	47,07%
11	Otrzymane darowizny	300 700	287 086,00	95,47%
12	Wpływy z WFOŚiGW z tyt. opłat za korzystanie ze środowiska	30 000	24 118,20	80,39%
13	Współfinansowanie przez mieszkańców budowy sieci kanalizacyjnych i wodociągowych	40 000	30 716,41	76,79%
15	Mandaty wymierzone przez Straż Gminną	2 000	1 777,80	88,89%
16	Zwrot kosztów za pobyt podopiecznych w domach pomocy społecznej	30 000	33 590,60	111,97%
17	Pomoc finansowa z powiatu na doposażenie OSP	10 000	10 000,00	100,00%
18	Udział mieszkańców w modernizacji drogi w Brąswaldzie	48 000	10 000,00	20,83%
19	Wpłaty innych gmin za dzieci uczęszczające do przedszkoli na terenie gminy Dywity i inne.	139 950	200 110,69	142,99%
20	Wynajem sal autokarów, gimnastycznych, pomieszczeń na sklepiki szkolne	67 728	34 984,34	52,43%
21	Dofinansowanie z powiatu na organizację I Festiwalu Balonowego w Dywitach	10 000	10 000,00	100,00%
23	Kara gwarancyjna za nienależyte wykonanie zaplecza sanitarnego na Orliku	17 943	17 942,88	100,00%
24	Odsetki	29 300	17 175,78	58,62%
25	Pozostałe	83 840,33	140 169,74	167,19%
	RAZEM	5 520 811,33	5 258 301,17	95,25%

W tej grupie dochodów największe wpływy dotyczyły:

- 1 317 462,71 zł wpływy za dostarczoną wodę,
- 1 345 152,12 zł wpływy za odprowadzanie ścieków.
- 1 238 945,69 zł opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Obecnie zawartych jest 3 168 umów na dostawę wody i odbiór ścieków. W 2016r. przybyło 51 odbiorców. Około 84 % mieszkańców terminowo reguluje swoje zobowiązania. W roku ubiegłym wystawiono 346 upomnień na kwotę 278 194 zł. W 59 przypadkach wystąpiono na drogę postępowania sądowego. Czterem osobom umorzono należności na kwotę 7 777,17 zł a 19 osobom odroczone termin płatności lub rozłożono należności na raty.

Systemem gospodarki odpadami komunalnymi w Gminie Dywity objęto wyłącznie nieruchomości zamieszkałe tj. gospodarstwa domowe. Liczba gospodarstw domowych objętych systemem gospodarki odpadami wynosi 3.067. W 2016 roku wystawiono 499 upomnień oraz 32 tytuły wykonawcze. Z zaplanowanego

dochodu z ww. tytułu na 2016 rok w kwocie 1 350 000,00 zł na rachunek gminy wpłynęła kwota 1 238 945,69 zł co stanowi 91,77 % planu.

W 2016 roku rozpatrzono pozytywnie 4 wnioski o rozłożenie na raty opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na łączną kwotę 3 061 zł, oraz 7 wniosków w przedmiocie umorzenia zaległości z ww. tytułu na łączną kwotę 3 574 zł.

III. WYDATKI

Wydatki budżetowe mogą być wykonywane w granicach kwot określonych w budżecie do wysokości środków zgromadzonych na rachunku bankowym.

Zaplanowane ostatecznie w budżecie wydatki w kwocie 54 337 798,46 zł faktycznie zrealizowano w wysokości 47 549 616,47 zł, co daje wskaźnik wykonania planu rocznego 87,51%. Rok 2016 Gmina Dywity zamknęła nadwyżką budżetową w kwocie 2 581 857,55 zł, wobec planowanego deficytu w wysokości 2 630 000 zł.

Wydatki gminy Dywity w roku 2016 w porównaniu do wydatków w latach 2013 -2015 w podziale na bieżące i majątkowe przedstawia tabela 8.

Tabela 8. Zestawienie wydatków gminy Dywity w latach 2013-2015

TREŚĆ	<u>ROK 2013</u>	<u>ROK 2014</u>	<u>ROK 2015</u>	<u>ROK 2016</u>
Wydatki majątkowe	6 088 553	8 024 773	7 431 119	5 600 175
Wydatki bieżące	29 701 645	31 632 613	33 424 015	41 949 441
Razem	35 790 199	39 657 386	40 855 134	47 549 616

III. 1 WYDATKI MAJĄTKOWE

Wydatki majątkowe zaplanowane na 2016 rok w wysokości 10 469 601 zł, zrealizowane zostały w kwocie 5 600 174,89 zł, tj. w 53,49%. Na tak niską realizację wpłynął brak rozliczenia z wykonawcą za prace przy rozbudowie szkoły w Dywitach. Poślizg w realizacji budowy oraz zapisy w umowie generalnej ostatecznie nie pozwoliły na wystawienie kolejnych faktur. Na przestrzeni ostatnich lat Gmina Dywity wciąż zachowuje wysoki poziom wydatków majątkowych. W roku minionym wykonane zostały zaplanowane inwestycje drogowe, budowa ulic w Kieźlinach na osiedlu Wadąg, droga w Brąswaldzie, przy ulicy Spółdzielczej w Dywitach, ukończono budowę ujęcia wody w Sętalu, wybudowano wodociąg do Osiedla Sterowców, wybudowano kolejne oświetlenia drogowe w Ługwałdzie, Spręcowie i Dywitach. Kontynuowane są prace przygotowawcze inwestycji planowanych z udziałem środków unijnych.

Szczegółowe dane dotyczące planu oraz realizacji wydatków poszczególnych inwestycji w podziale na zadania, działy, rozdziały i paragrafy przedstawia załącznik nr 3. Poniżej opisane zostały najważniejsze zadania inwestycyjne zrealizowane w 2016 roku.

W dziale „Rolnictwo i łowiectwo” Gmina realizuje zadania z zakresu infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. W minionym roku w dziale „Rolnictwo i łowiectwo” wydatkowano kwotę 2 274 598,39 zł., tj. 88,14% planu.

W roku 2016 zrealizowana została, planowana od kilku lat, bardzo duża inwestycja „Modernizacja ujęcia wody w Sętału”, która poprawi system zaopatrzenia w wodę tej części Gminy. Koszt tego zadania zamknął się kwotą 1 332 603,83 zł.

Kontynuowane są przygotowania do modernizacji systemu zaopatrzenia w wodę Dywit, Ługwałdu i Różnowa. Na to zadania Gmina planuje pozyskać środki zewnętrzne. Ponadto Gmina tradycyjnie realizuje mniejsze zadania inwestycyjne mające na celu polepszenie funkcjonowania istniejącej infrastruktury.

W dziale „**Transport i łączność**” zaplanowano wydatki w wysokości 2 295 787 zł, zrealizowano kwotę 1 706 695,62 zł., tj. 76,79% planu.

Z największych inwestycji w tym dziale wymienić należy:

- Budowa ulic na osiedlu Wadąg – kontynuacja – wykonano 155 mb nawierzchni z kostki betonowej na ul. Asnyka, 107 mb na ul. Leśmiana, 66 mb na ul. Brzechwy oraz 115 mb na ul. Herberta wraz z uzupełnieniem kanalizacji deszczowej. Poniesione koszty 461 320,80 zł.
- Przebudowa drogi w Spręcowie – wykonano I etap inwestycji obejmujący budowę oświetlenia ulicznego. Wybudowano linię elektroenergetyczną wraz z postawieniem 17 lamp oraz kwotę 102 tys. zł. wydatkowano na wypłatę odszkodowań za działki przejęte pod budowę drogi. Wydatkowano kwotę 287 628 zł.
- Budowa ulic na osiedlu nad j. Dywickim – wykonano I etap inwestycji tj. budowę oświetlenia obejmujący budowę linii elektroenergetycznej wraz z 29 lampami. Poniesione nakłady 118 383,15 zł.
- Modernizacja drogi w Brąswaldzie – inwestycję zrealizowano w ramach inicjatyw lokalnych. Wykonany został remont nawierzchni drogi na odcinku 416 m. Koszt zadania 117 840,24 zł., udział Komitetu to kwota 15 000 zł. wraz z kosztami opracowania projektu 5 tys. zł. Ponadto z funduszy sołeckich zgromadzono materiały na kwotę ok. 17 tys. zł.
- Pomoc finansowa dla powiatu na przebudowę drogi powiatowej Gradki - Tuławki II etap – Kwota udzielonej pomocy 120 000 zł, zadanie realizowane przez powiat,
- Makroniwelacja terenu pod drogę na osiedlu przy ul. Spółdzielczej w Dywitach – wykonano odcinek 490mb makroniwelacji w II etapie inwestycji. Poniesione nakłady 202 385,65 zł.
- Utwardzenie drogi gminnej między ul. Spółdzielczą a ul. Jana Pawła II – zakres inwestycji obejmował przebudowę nawierzchni wraz ze zjazdami oraz wykonanie wpustów do istniejącej kanalizacji deszczowej.
- Kompleksowy projekt zwiększający ekomobilność na terenie gm. Dywity – budowa ciągu pieszo-rowerowego Dywity - Różnowo oraz ciągu pieszo-rowerowego z przebudową drogi na odcinku Wadąg - ul. Wiosenna - w ramach realizacji inwestycji wykonano dokumentację techniczną oraz dokumentację aplikacyjną do RPO WiM 2014-2020. Realizacja inwestycji zakłada rozbudowę drogi gminnej na odcinku od skrzyżowania z drogą powiatową 1449N do granicy Olsztyna - ul. Wiosenna wraz z budową ciągu pieszo-rowerowego oraz budową ścieżki pieszo-rowerowej wzdłuż drogi powiatowej Nr 1430N Dywity - Różnowo wraz z zakupem taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej. Poniesione nakłady 243 630,38 zł.

W dziale „**Gospodarka Mieszkaniowa**” na zakup działek, przejęcia gruntów pod drogi publiczne, zamiany gruntów wydatkowano łącznie kwotę 16 543,10 zł. Szczegółowe informacje dotyczące zakupów nieruchomości, numery działek i ich wielkości zawarte zostały w załączniku Nr 14 „Informacja o stanie mienia”.

W dziale „**Administracja publiczna**”

- Kwotę 32 435,15 zł. wydatkowano na zakup urządzeń wykorzystywanych w pracy urzędu, w tym zakupione zostało urządzenie wielofunkcyjne (ploter) wykorzystywane do przygotowania decyzji o warunkach zabudowy, inwestycji celu publicznego itp. koszt 27 435,15 zł.

W dziale „**Bezpieczeństwo publiczne**”

- Utwardzenie wjazdu do remizy w Kieźlinach – wykonano remont chodnika i zjazdu wraz z remontem utwardzenia terenu tj. wymianę istniejącej nawierzchni z płyt na kostkę polbrukową. Wykonano remont chodnika w ciągu drogi powiatowej oraz utwardzenie pod wiatą przystankową. Koszt 47 156,88 zł.
- 9 431,83 zł. przeznaczono na dofinansowanie zakupu samochodu dla policji.

Na inwestycje wydatkowano kwotę łącznie kwotę 67 813,75 zł

W dziale „**Oświata i wychowanie**” łącznie wydatki majątkowe w tym dziale wyniosły 634 126,99 zł. w tym:

- Rozbudowa Zespołu Szkół w Dywitach – jest to obecnie najkosztowniejsze zadanie inwestycyjne realizowane przez Gminę. Inwestycja polega na rozbudowie budynku o część przedszkolną, sale dydaktyczne, modernizację zaplecza kuchennego, rozbudowie i modernizacji zaplecza sportowego, wykonanie elementów zagospodarowania terenu. Wybudowane zostanie również funkcjonujące niezależnie obserwatorium astronomiczne. W roku 2016 wydatkowano kwotę 550 647,99 zł. i rozliczono wyłącznie roboty wykonane i odebrane protokołem, tj. roboty ziemne, przełożenie kanalizacji deszczowej. Zakończenie inwestycji nastąpi w roku 2017.

W dziale „**Gospodarka komunalna i ochrona środowiska**” wydatkowano łącznie kwotę 280 379,36 zł. z czego:

- Budowa oświetlenia ulicznego w Ługwałdzie (do DK51) – wykonano oświetlenie drogi gminnej w Ługwałdzie z 25 lampami oraz szafki sterująco zasilające. Wydatki 136 178,81 zł.
- dobudowane zostało oświetlenie w miejscowościach: Dywity ul. Grzybowa - słup z dwoma wysięgnikami; Ługwałd boisko – trzy wysięgniki; Tuławki oświetlenie boiska – trzy słupy i skrzynka rozdzielcza. Uzupełniono oświetlenie uliczne w Kieźlinach ul. Jagąły, Dywity ul. Sosnowa, Frączki boisko, Rozgity plac zabaw, Różnowo skatepark, Słupy koło Tamexu. Poniesione wydatki 72 325,19 zł.

W dziale „**Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego**” łącznie wydatkowano kwotę 53 113 zł. Wydatki dotyczyły prac przygotowawczych dla trzech inwestycji planowanych do realizacji w przyszłym roku, tj. budowy świetlic w Różnowie i Ługwałdzie oraz kapitalnego remontu świetlicy w Słupach.

W dziale „**Kultura fizyczna i sport**” na inwestycje wydatkowano kwotę 411 829,33 zł. Największym przedsięwzięciem była przebudowa stadionu w miejscowości Dywity. W roku 2016 opłacono fakturę końcową prac budowlanych oraz wykonano system pełnego monitoringu stadionu. Wydatki w tym roku wyniosły 377 680,23 zł. Kwotę 34 149,10 zł przeznaczono na renowację płyty boiska w Słupach.

III. 2 WYDATKI BIEŻĄCE

Wydatki bieżące wykonano w roku budżetowym 2016 w wysokości 41 949 441,58 zł. tj. 95,63% planowanych. W stosunku do roku 2015 wzrosły one o 25,51% . Gwałtowny wzrost wydatków bieżących spowodowany był przyjęciem do realizacji nowych zadań, jak wdrożenie programu rządowego 500+, na który zaplanowano środki w wysokości 5,8 mln zł. Na wzrost wydatków bieżących, w sposób znaczący, wpływa ciągły rozwój Gminy, który powoduje powstawanie nowej infrastruktury komunalnej i zwiększa koszty jej utrzymania. Powstają nowe drogi, które wymagają oświetlenia i bieżącego utrzymania, nowe obiekty wodno-kanalizacyjne, które należy bieżąco utrzymywać, konserwować, monitorować, obiekty sportowe, świetlice, place zabaw, itp. Gmina, dba o poziom wydatków bieżących i kontynuuje działania ograniczające ich wzrost. Kładziemy nacisk na poszukiwanie nowych, tańszych, odnawialnych źródeł energii, przeprowadzamy termomodernizację budynków użyteczności publicznej, tradycyjne oświetlenie ulic zastępowane jest oświetleniem solarnym i ledowym.

Poniżej przedstawiono krótką charakterystykę wydatków bieżących w poszczególnych działach budżetu.

2.1 Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo

Wydatki bieżące zaplanowane w wysokości 298 012,65 zł zostały wykonane w kwocie 280 142,12 zł, tj. w 94%. Największą kwotą był wydatek z tytułu zwrotu podatku akcyzowego – 252 214,65 zł, na który otrzymaliśmy 100% dotację z budżetu państwa, oraz wpłaty na rzecz Izby Rolniczej 14 867,47 zł.

2.2 Dział 400 - Wytwarzanie i zaopatrzenie w wodę

Wydatki bieżące poniesione w tym dziale to kwota 820 008,96 zł. dotyczyły utrzymania sieci. Długość sieci wodociągowych, wraz z przyłączami wynosi 227,7 km. W wydatkach zrealizowanych można wyodrębnić: zakup energii (225 183,19 zł), zakup usług remontowych związanych z utrzymaniem sieci (187 738,03 zł. usunięto łącznie 106 awarii, przeglądy okresowe hydrantów (4 582,98 zł) i inne (59 069,51 zł). Kwotę 180 970,80 zł wydatkowano na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń dla konserwatorów i inkasenta, kwotę 69 613,49 zł na zakup materiałów i wyposażenia oraz kwotę 39 858,85 zł na zakup usług pozostałych, 18 767,21 zł na podróże służbowe i ryczałty. Pozostałe wydatki czyli kwota 34 224,90 zł dotyczą kosztów badania próbek wody, telefonów komórkowych, kosztów postępowania sądowego, opłat i składek.

2.3 Dział 600 - Transport i łączność

Wydatki bieżące w tym dziale wyniosły 1 947 638,11 zł na zaplanowane w 2 105 865 zł. co stanowiło 92,49% planu. Zrealizowano następujące cele:

1. **Lokalny transport zbiorowy** – wydatki dotyczą kosztów dofinansowania do autobusów MPK kursujących na terenie gminy Dywity. W minionym roku była to kwota 1 126 543,25 zł (na poziomie roku ubiegłego). Rozliczenia wynikają z podpisanego porozumienia z Miastem Olsztyn oraz uchwały Rady Gminy Dywity w tej sprawie. Obecnie na terenie Gminy realizowane są połączenia na trzech liniach, tj. 108, 110, i 112. W skali roku na terenie gminy realizowanych jest ok. 183 tys. wozokilometrów. Koszt jednego wozokilometra wynosił 9,09 zł netto od 01.01.2016r. Zgodnie z porozumieniem Gmina pokrywa różnicę pomiędzy wartością za przejechane wozokilometry a dochodami uzyskanymi ze sprzedaży biletów. Trzeba zaznaczyć, że od 2015 r. funkcjonuje jeden bilet komunikacyjny bez stref. Jego cena zmniejszyła się z 4 zł. do 2,90 zł. Pomimo spadku cen biletów rentowność linii obsługujących naszą Gminę wzrosła w roku ubiegłym o 150 tys. zł. Dzięki temu od stycznia 2017 r. wprowadzono więcej kursów na liniach gminnych.
2. Na bieżące utrzymanie **dróg powiatowych i gminnych** wydatkowano 821 094,07 zł., w tym:
 - 109 461,21 zł dostawa materiałów na utrzymanie nawierzchni / pospółka, gruz betonowy, tłuczeń/
 - 46 971,60 zł odśnieżanie – odśnieżaniem objęto łącznie 210 km dróg gminnych,
 - 34 905,98 zł utrzymanie przystanków,
 - 17 601,79 zł oznakowanie dróg i ulic –ustawiono ok.50 szt. znaków drogowych i tablic informacyjnych,
 - 6 027,00 zł wykonano przeglądy techniczne dróg,
 - 5 986,64 zł inne koszty usług,
 - 557 801,90 zł bieżące utrzymanie dróg gminnych tj. równanie, remonty i naprawy dróg wraz z dostawą materiałów,
 - 35 692,25 zł wynagrodzenia wraz z pochodnymi,
 - 6 646,49 zł pozostałe koszty.

W ramach utrzymania dróg zrealizowano:

- dostarczono pospółkę do naprawy dróg na terenie gminy o łącznym tonażu 1 000t (22 dostawy),
- wykonano mechaniczne równanie dróg o łącznej długości 195 km,
- wbudowano podczas naprawy dróg gruntowych gruz betonowy (łącznie 27 dostawy) w ilości około 1 500 ton,
- dostarczono i wbudowano 3 000t tłucznia kamiennego łamanego (70 dostaw),
- podjęto interwencje naprawy części dróg (119- krotnie) obejmujące naprawę korony drogi rozściele- nie dostarczonej pospółki lub gruzu betonowego,
- wykonano remont cząstkowy i łatanie ubytków nawierzchni dróg asfaltowych w Kieźlinach, Mykach i Zalbkach.
- wykonano naprawy skarp, przepustów, ułożenia płyt drogowych betonowych o wartości ok. 55 tys.zł.
- zamontowano 2 progi wyspowe na drodze Dywity-Ługwałd.

2.4 Dział 630 - Turystyka

Poniesione w tym dziale wydatki wyniosły 20 740,62 zł i dotyczyły utrzymania przystani kajakowej na rzece Łynie (5 615,57 zł.), wydatki sołectw (15 125,05 zł), Bukwałd, Rozgity, Tuławki, na tworzenie nowych miejsc rekreacji i wypoczynku mieszkańców.

2.5 Dział 700 – Gospodarka mieszkaniowa

Bieżące wydatki poniesiono w wysokości 407 234,15 zł na zadania związane z gospodarką mieszkaniową. Wydatki dotyczą sprzedaży nieruchomości, a mianowicie opracowywania dokumentacji niezbędnej do celów prawnych nieruchomości i wyceny (33 362,87 zł), opłaty sądowe i koszty aktów notarialnych (21 970,62 zł), koszty postępowania sądowego (3 970,94 zł, ogłoszeń w prasie o sprzedaży nieruchomości komunalnych, wycinka drzew itp. Kwotę 135 863,56 zł wyniosły wypłacone odszkodowania za grunty przejmowane na cele komunalne a także wynagrodzenia za korzystanie z nieruchomości stanowiących własność innych podmiotów, 3 252,38 zł. to pozostałe wydatki. W roku ubiegłym zapłaciliśmy podatek VAT w wysokości 208 813,78 zł.

2.6 Dział 710 – Działalność usługowa

Zrealizowane wydatki w łącznej kwocie 104 517,90 zł poniesione były na:

- 24 354,00, zł. sporządzenie analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym i oceny aktualności studium,
- 49 184,76 zł opracowanie planów zagospodarowania przestrzennego,
- 13 776,00 zł Komisję Urbanistyczno-Architektoniczną,
- 17 203,14 zł koszty związane z opracowaniami geodezyjnymi i kartograficznymi.

2.7 Dział 750 – Administracja publiczna

Wydatki bieżące z zakresu administracji ponoszone są na działalność organów gminy oraz jej promocję. W roku 2016 wynosiły 4 952 296,10 zł i dotyczyły :

- Realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Przyznana na ten cel dotacja wynosiła 71 215 zł. natomiast poniesione wydatki to kwota - 216 880,59 zł. W roku bieżącym, decyzją Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, do wyliczenia dotacji przyjęto liczbę zadań zrealizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego. W wyniku tej zmiany Gmina otrzyma wyrównanie dotacji w kwocie 25 376 zł.
- Finansowanie działalności Rady Gminy kwota - 318 947,43 zł ,
w tym: - diety sołtysów 129 420,00 zł,
- ryczałty radnych 176 808,13 zł,
- zakup materiałów 4 435,72 zł,

- szkolenia	6 200,00 zł,
- zakup usług pozostałych	1 664,00 zł,
- podróże służbowe krajowe	419,58 zł.

- Funkcjonowanie Urzędu Gminy

Koszty w tym rozdziale wyniosły 4 089 045,13 zł. i w porównaniu z rokiem ubiegłym wzrosły o 6,30%. Niektóre rodzaje wydatków wymieniono poniżej:

- wynagrodzenia i pochodne	- 3 270 426,45 zł,
- odpis na zakł. fundusz świadczeń socj.	- 58 068,88 zł,
- zakup materiałów i wyposażenia	- 145 312,48 zł,
- zakup usług pozostałych	- 353 340,37 zł,
- ryczałty samochodowe i delegacje	- 56 318,60 zł,
- szkolenia pracowników	- 33 139,00 zł,
- zakup energii	- 69 278,89 zł,
- opłaty telekomunikacyjne	- 43 644,55 zł,
- zakup usług remontowych	- 20 822,07 zł,
- inne	- 16 889,24 zł
- różne opłaty i składki	- 21 804,60 zł.

- Promocja jednostek samorządu terytorialnego

Wydatki w tym rozdziale wyniosły 270 517,26 zł, co stanowiło 90,26% planu. Wydatkowane kwoty, między innymi, przeznaczone zostały na :

- nagrody dla sołectw za udział w konkursie "Czysta Wieś"	9 481 zł,
- emisja artykułów promocyjnych w Nowym Życiu Olsztyna	22 140 zł,
- produkcja i emisja materiałów filmowych w TV Olsztyn	20 295 zł,
- skład, łamanie i druk „Przeglądu Dywickiego”	16 380 zł,
- współpraca medialna z portalem Olsztyn24	7 200 zł,
- emisja materiału promocyjnego w Radio Olsztyn i ESKA	5 034 zł,
- organizacja „Dnia Dziecka „	34 626 zł,
- organizacja Gminnego Forum Przedsiębiorców	5 440 zł,
- zorganizowanie „Majówki Piwnej”	28 131 zł,
- zorganizowanie „Festiwalu Balonowego”	21 750 zł,
- organizacja Kiermasu Warmińskiego	2 400 zł,
- organizacja Konkursu Kulinarnego „O Garniec Kłobuka”	4 324 zł,
- zakup gadżetów i materiałów promocyjnych, druk ulotek	24 139 zł,
- książki „Prusy górne”, „Łyna”, „Wadąg”, „Niezwyczajny proboszcz z Brąswaldu”, „Mała architektura sakralna Warmii”	4 445 zł,
- zakup strojów dla zespołu Cantemus	4 573 zł,
- warsztaty lalkarskie	3 300 zł,
- namioty z nadrukiem	5 334 zł,

Na działalność promocyjną i organizację wydarzeń kulturalnych Gmina otrzymała kwotę 32 550 zł. jako darowizny od sponsorów oraz 10 000 zł pomocy finansowej od starostwa.

- Pozostała działalność

Wydatki w tym rozdziale wyniosły 56 905,69 zł i dotyczyły opłaconych składek członkowskich na rzecz związków gmin i organizacji, w których Gmina jest zrzeszona (41 137,68 zł.) oraz kosztów obsługi i konserwacji telebimu (15 768,01 zł).

2.6 Dział 751 – Urzędy naczelnych organów władzy, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa.

Zrealizowane wydatki w kwocie 11 609,99 zł dotyczyły zadań zleconych tj.:

- aktualizacji rejestru wyborców 2 200,00 zł,
- zakup nowych urn wyborczych 9 409,99 zł.

Wydatki te w całości pokryte zostały z dotacji celowych z budżetu państwa.

2.9 Dział 754 – Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa

W Dziale 754 zrealizowano wydatki bieżące w wysokości 286 177,49 zł. tj. 96,87% założonego planu. Na terenie Gminy funkcjonują 4 jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych, OSP Brąswald, OSP Tuławki, OSP Kieźliny i OSP Spręcowo. Dwie ostatnie włączone zostały do Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego. W 2016 roku w formacjach OSP działało 110 członków. Na utrzymanie OSP wydana została kwota 165 902 zł. W ramach tych wydatków sfinansowano:

- 46 649,71 zł to wypłaty ekwiwalentów członkom OSP za udział w akcjach ratowniczych,
- 53 893,77 zł zakup materiałów i wyposażenia, w tym głównie zakup paliwa (13 543,18 zł), części zamiennych do wozów bojowych oraz wyposażenia gminnych formacji. W ramach uzupełnienia wyposażenia poszczególnych jednostek zakupiono: 5 szt. ubrań koszarowych, 7 mundurów, 2 ubrania ochronne, 10 par butów strażackich, 7 hełmów, pompę do wody brudnej, 3 hydronetki, 4 węże tłoczne, i inny sprzęt.
- 19 754,34 zł zakup energii elektrycznej,
- 14 900,00 zł ubezpieczenia pojazdów i strażaków biorących udział w akcji,
- 12 376,84 zł zakup usług pozostałych, wykonano przeglądy i legalizacje sprzętu ratowniczego, naprawy sprzętu i pojazdów opłacono kurs kierowcy samochodu ciężarowego, kursy kwalifikowanej pierwszej pomocy oraz wykonano Studium wykonalności do projektu „Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego Warmii i Mazur poprzez doposażenie służb ratowniczych w specjalistyczny sprzęt”,
- 816,30 zł badania profilaktyczne członków OSP,
- 900,07 zł opłaty za telefony komórkowe,
- 12 753,17 zł wynagrodzenia bezosobowe wraz z pochodnymi przeznaczone na wynagrodzenia dla kierowców wozów bojowych,
- 3 857,80 zł zakup usług remontowych,

Ponadto kwotę

- 119 808 zł wydatkowane na utrzymanie Straży Miejskiej,
- 467,49 zł przeznaczono na wydatki z zakresu obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego.

2.10 Dział 757 – Obsługa długu publicznego

Wydatki budżetowe w kwocie 440 310,88 zł były przeznaczone na opłacenie odsetek bankowych z tytułu wyemitowanych obligacji, zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz prowizji bankowych od udzielanych kredytów.

2.11 Dział 801 – Oświata i wychowanie

854 – Edukacyjna opieka wychowawcza

Znaczącą pozycją w wydatkach bieżących Gminy są wydatki na oświatę i wychowanie oraz edukacyjną opiekę wychowawczą. W roku 2016 wyniosły one 14 985 031,44 zł. i w porównaniu do roku poprzedniego wzrosły o 631 731,92 zł, tj. 4,40 %. Jest to następstwem wzrostu liczby dzieci w przedszkolach niepublicznych oraz rozliczenia za dzieci przedszkolne uczęszczające do placówek w gminach sąsiednich. Ciągłe

wzrasta też liczba dzieci z niepełnosprawnością, na które Gmina płaci zwiększone dotacje dla placówek niepublicznych.

Na terenie Gminy Dywity w 2016 roku funkcjonowały 3 szkoły podstawowe, 2 zespoły szkół (w skład każdego wchodzi szkoła podstawowa i gimnazjum, jedna ze szkół podstawowych posiada dodatkowo filię w innej miejscowości), 5 przedszkoli i żłobek. Gmina Dywity jest organem prowadzącym dla 2 szkół podstawowych, 2 zespołów szkół i 3 przedszkoli. Łącznie w placówkach oświatowych na terenie Gminy Dywity uczyło się 988 uczniów, do oddziałów przedszkolnych uczęszczało 70 dzieci, a do przedszkoli 300. Gmina dotuje 4 placówki niepubliczne: Niepubliczną Szkołę Podstawową w Słupach (średnio 71 uczniów), Przedszkole Niepubliczne „Mali Odkrywcy” w Różnowie (średnio 59 dzieci), Niepubliczne Przedszkole Integracyjne „Akademia Malucha” w Spręcowie (średnio 27 dzieci) oraz Żłobek „Akademia Malucha” w Spręcowie (15 dzieci). Ponadto Gmina dokonuje zwrotu dotacji dla Miasta Olsztyna (średnio 70 dzieci) oraz Gminy Barczewo, Jonkowo (6 dzieci) za dzieci zamieszkałe na terenie Gminy Dywity, a uczęszczające do przedszkoli niepublicznych w tych gminach oraz zwrotu kosztów wychowania przedszkolnego w przedszkolach publicznych prowadzonych przez Miasto Olsztyn (25 dzieci) i Gminę Stawiguda (1 dziecko).

W placówkach oświatowych z terenu gminy zatrudnionych jest 167 nauczycieli (w tym 25 w placówkach niepublicznych) oraz 51 pracowników niepedagogicznych.

Nauczyciele korzystali z różnych form doskonalenia zawodowego. Z indywidualnych form skorzystało 38 nauczycieli. Były to studia podyplomowe, kursy, warsztaty, szkolenia refundowane przez Gminę. Ponadto nauczyciele skorzystali ze szkoleń rad pedagogicznych finansowanych przez organ prowadzący. W wyniku przeprowadzonego postępowania egzaminacyjnego 8 nauczycielom nadano stopień awansu zawodowego nauczyciela mianowanego.

3 pracodawcom przyznano środki otrzymane z Funduszu Pracy z przeznaczeniem na dofinansowanie kosztów kształcenia 3 młodocianych pracowników, zamieszkałych na terenie Gminy Dywity.

Z pomocy materialnej o charakterze motywacyjnym skorzystało w 2016 r. 235 uczniów.

Z dofinansowania do zakupu podręczników w ramach Rządowego programu pomocy uczniom w 2015r. „Wyprawka szkolna” skorzystało 5 uczniów.

W ramach dotacji na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe zakupiono podręczniki i materiały ćwiczeniowe dla 649 uczniów klas I-V szkół podstawowych oraz 166 uczniów klas I i II gimnazjów.

Naukę pływania w 2016 r. odbyło 164 uczniów klas II szkół podstawowych.

Jednym z zadań własnych gminy jest organizacja dowożenia uczniów do szkół. W minionym roku 540 uczniów korzystało z dowozu do szkół prowadzonych na terenie gminy, z tego 175 korzysta z transportu publicznego, od 300 do 328 uczniów z transportu przewoźnika wyłonionego w przetargu.

Dzieci niepełnosprawne dowożone są do placówek oświatowych w Olsztynie transportem własnym gminy (8 uczniów) oraz wynajętego przewoźnika (12 uczniów), a także przez rodziców na podstawie zawartych z gminą umów (9 uczniów).

W ramach wydatków bieżących z zakresu oświaty środki budżetowe wydatkowano na:

- 609 605,69 zł przekazana dotacja dla Niepublicznej Szkoły Podstawowej w Słupach (w tym na zadania zleczone 5 325,66 zł),
- 214 571,64 zł. dotacje przekazane jednostkom niepublicznym na realizację zadań specjalnej organizacji nauki i metod pracy w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych oraz szkołach podstawowych i gimnazjach,
- 459 952,36 zł kwota przekazana dla niepublicznego przedszkola w Różnowie,
- 206 237,68 zł. kwota przekazana dla przedszkola niepublicznego w Spręcowie,

- 559 830,58 zł to opłata wniesiona do budżetu Miasta Olsztyn i innych gmin za dzieci uczęszczające do publicznych i niepublicznych przedszkoli,
- 9 890 078,50 zł to kwota, jaką wydano na wynagrodzenia i pochodne,
- 538 753,32 zł przeznaczono na dodatki dla nauczycieli (dodatek wiejski, zwrot czynszu, ekwiwalenty),
- 483 780,65 zł to wydatek na odpisy na zfsś,
- 42 386,80 zł przeznaczono na remonty bieżące placówek oświatowych i gimbusów,
- 416 592,57 zł na zakup biletów dla uczniów oraz koszty dowożenia przez przewoźnika a także dzieci niepełnosprawnych,
- 293 009,33 zł na zakup żywności do stołówek szkolnych i przedszkoli,
- 313 308,74 zł. na zakup energii,
- 417 857,10 zł zakup materiałów i wyposażenie, w tym na zakup opału oraz paliwa do autobusów szkolnych,
- 110 334,50 zł pomoc materialna dla uczniów, w tym stypendia o charakterze socjalnym dla 134 uczniów wyniosły 79 075,20 zł. (środki z otrzymanej dotacji 56 949 zł),
- 54 015,08 zł **dotacje dla stowarzyszeń** na realizację zadań z zakresu nauki, edukacji i wychowania, w których uczestniczyło 10 organizacji pozarządowych. Dotacje przeznaczono na organizację przedsięwzięcia:
 - „Konkurs stypendialny dla dzieci i młodzieży szczególnie uzdolnionej, uczącej się w szkołach na terenie Gminy Dywity” w kwocie 10 000,00 zł.
 - Środki finansowe na wsparcie projektu Cyfrowy świat na sztaludze - VII edycja otrzymało również Stowarzyszenie „Nasze dzieci” w kwocie 5 262,00 zł. W ramach realizacji przedsięwzięcia odbyły się kolejne warsztaty z nakręceniem krótkiego filmiku o życiu Zientary Malewskiej.
 - Dofinansowanie w kwocie 3 500,00 zł otrzymała Ochotnicza Straż Pożarna z Brąswaldu na projekt „Edukacja społeczeństwa Gminy Dywity w zakresie bezpieczeństwa pożarowego.”
 - Stowarzyszenie „Nasza wieś” otrzymało kwotę 5 5500,00 zł na "Akademia języka angielskiego" to działania podnoszące umiejętności językowe dzieci i rodziców.
 - Na realizację projektu „Z przystanku do świetlicy wiejskiej. W świetlicy się bawimy i cudowne rzeczy robimy” kwotę 11 7400,00 zł otrzymało również Stowarzyszenie Przyjaciół Wsi Bukwałd.

Dokonano ponadto wydatków na sfinansowanie:

- 96 556,88 zł zakup pomocy naukowych, dydaktycznych i książek,
- 24 261,63 zł opłata za telefony stacjonarne i komórkowe oraz internet,
- 30 260,00 zł na naukę pływania, z której korzystało 164 uczniów klas drugich szkół podstawowych,
- 33 678,81 zł na dofinansowanie do doskonalenia zawodowego nauczycieli,
- 2 008,47 zł różne opłaty i składki, w tym ubezpieczenie mienia,
- 187 951,11 zł to pozostałe wydatki.

Szczegółowe dane dotyczące realizacji budżetu w poszczególnych placówkach oświatowych zawarte są w sprawozdaniach z realizacji ich budżetów, stanowiące załączniki od nr 7 do nr 13.

2.12 Dział 851 - Ochrona zdrowia

Wydatki bieżące na ochronę zdrowia to kwota 106 270,17 zł. w ramach której 100 695,17 zł wydatkowano na realizację „Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych”, 5 005 zł na program przeciwdziałania narkomanii. Środki na realizację programów pochodzą z

opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych (125 625,07 zł). W ramach tych programów zrealizowano:

- zorganizowano półkolonie w Zespole Szkół w Tuławkach oraz SP w Bukwałdzie z programem profilaktycznym za kwotę 20 110 zł,
- zorganizowano zimowiska w 5 szkołach na terenie Gminy wydatki 3 150 zł.
- objęto dożywianiem w świetlicach środowiskowych ponad 100 uczniów, wydatek 8 848 zł.,
- przeprowadzono programy edukacyjne wśród uczniów (5 005 zł),
- zakupiono materiały biurowe, książki, czasopisma, filmy edukacyjne, ulotki, drobny sprzęt do świetlic i punktów terapeutycznych, środki czystości (8 872 zł),
- diety członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych(10 800 zł),
- sfinansowano wynagrodzenia pracowników świetlic prowadzących warsztaty profilaktyczne, Szkołę dla Rodziców (32 269 zł.)
- wynagrodzenie psychologa (5 275 zł),
- wynagrodzenie terapeuty (6 120 zł),
- wynagrodzenia biegłych sporządzających opinie o uzależnieniach (1 414 zł),
- szkolenia członków Komisji, nauczycieli, sprzedawców (1 390 zł),
- składki na ubezpieczenia społeczne 2 447 zł.
- inne 570 zł.

2.13 Dział 852 - Pomoc społeczna

Jednostką realizującą zadania z zakresu pomocy społecznej jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dywitach. Sprawozdanie tej jednostki z realizacji budżetu za rok ubiegły stanowi załącznik Nr 15 do niniejszego sprawozdania.

Wydatki z zakresu pomocy społecznej wyniosły w 2016 roku 10 904 777,74 zł i były finansowane z dwóch źródeł:

- realizacja zadań w ramach środków otrzymanych w formie dotacji z budżetu wojewody - otrzymano dotację w wysokości 9 869 246,78 zł,
- realizacja zadań z budżetu gminy - wydatkowano kwotę 1 035 530,96 zł.

W ramach pomocy społecznej Gmina organizuje również prace społecznie użyteczne. W minionym roku z tej formy zatrudnienia skorzystało 18 osób w okresie od 01 kwietnia do 30 września.

2.14 Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej

W ramach tego działu wydatkowano kwotę 129 307,42 zł. na realizację projektów sfinansowanych ze środków unijnych, a mianowicie:

- 90 000,00 zł dotacja dla Żłobka w Spręcowie,
- 20 323,82 zł dowóz podopiecznych na zajęcia do Barki,
- 18 983,60 zł dotacje dla organizacji pozarządowych. Wpłynęły 3 oferty. Dofinansowanie otrzymała Ochotnicza Straż Pożarna w Tuławkach w kwocie 7 000 zł na projekt "Razem dla innych , wspólnie dla Siebie - warsztaty między pokoleniowe". W poszczególnych miejscowościach Gminy odbywały się warsztaty międzypokoleniowe artystyczne – malowanie na jedwabiu, decupage, malowanie na szkłe. Natomiast Ochotnicza Straż Pożarna w Spręcowie otrzymała środki w kwocie 6 000 zł. na realizację przedsięwzięcia „Organizacja na terenie Gminy zajęć dla seniorów; integracja międzypokoleniowa”. Działania artystyczne skierowane były do mieszkańców Spręcowa i Sętala. Stowarzyszenie Przyjaciół Wsi Bukwałd otrzymało 7000 zł na projekt "Od pofajdoka do tanga w ta-

taraku" taniec wielopokoleniowy seniorzy na start. W ramach realizacji zadania odbywały się różne warsztaty aktywizujące w tym nauka tańca.

2.15 Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska

Wydatki bieżące poniesionych w tym dziale to kwota 4 937 364,83 zł. co stanowi 94,68% planu. Realizując zadania z zakresu gospodarki komunalnej i ochrony środowiska wydatkowano środki następująco:

- W zakresie **gospodarki ściekowej i ochrony wód**
 - 2 190 852,46 zł. odpłatność za ścieki odprowadzane do Olsztyna,
 - 187 512,08 zł na zakup usług remontowych ,
 - 112 343,71 zł zakup energii,
 - 63 772,00 zł zakup usług pozostałych,
 - 16 508,28 zł zakup materiałów,
 - 81 698,87 zł pozostałe koszty, w tym koszty odsetek i postępowania sądowego w związku z ugodą z PWiK odnośnie ostatecznego rozliczenia za ścieki odprowadzone do Olsztyna w II półroczu 2013r.

W roku 2015 usunięto 172 awarii na sieciach kanalizacyjnych.

- W zakresie **gospodarki odpadami**
 - 1 337 795,33 zł wydatkowano na usługi wywozu śmieci i zagospodarowania odpadów. Łącznie odbierano śmieci od ponad 3 000 gospodarstw domowych. Ponadto funkcjonuje 5 punktów odbioru odpadów zielonych. W 2016 roku dwukrotnie zorganizowano zbiórkę odpadów wielkogabarytowych i zużytego sprzętu AGD i RTV.

Wzorem lat ubiegłych opróżniano i zagospodarowywano odpady z obiektów użyteczności publicznej, tj. przystanków, świetlic wiejskich, obiektów sportowych, turystycznych i rekreacyjnych, placów zabaw. Łącznie opróżniono 74 punkty z pojemnikami różnej pojemności.

Prowadzono również monitoring zrehabilitowanego składowiska odpadów w Dywitach.

- 574,69 zł wydano na zakup materiałów i wyposażenia,
- **Utrzymanie zieleni w gminie**
 - 108 394,78 zł na zakup materiałów, w tym narzędzi, sadzonek i środków do pielęgnacji zieleni, itp. w większości wydatki realizowane w ramach funduszu sołectkiego,
 - 21 754,39 zł wynagrodzenia wraz z pochodnymi osób zatrudnionych w ramach prac interwencyjnych i robót publicznych, przy utrzymaniu porządku oraz pielęgnacji zieleni,
 - 23 664,80 zł zakup usług ,
 - 4 096,89 zł to pozostałe wydatki,

- **Schronisko dla zwierząt**

W ramach zawartego porozumienia gmina ma do dyspozycji 12 boksów dla bezdomnych psów, za które ponosi koszty stałe, tj. utrzymania schroniska proporcjonalnie do jej udziałów. Ponadto pokrywane są koszty zmienne w zależności od ilości przekazanych do schroniska zwierząt. W roku ubiegłym na ten cel wydatkowano kwotę 59 873,44 zł. zapewniając opiekę 24 bezdomnym psom.

- **Oświetlenie ulic placów i dróg**

- 254 244,17 zł. na zakup energii,
- 59 601,11 zł konserwacje i remonty oświetlenia,
- 29 787,21 zł zakup usług,
- 2 073,37 zł zakup materiałów.

Usunięto awarie i wykonano bieżące konserwacje w 131 punktach, wymieniono 43 zegary sterujące programowalne astronomicznie.

- Wpływy i wydatki związane z gromadzeniem **środków z opłat i kar za korzystanie ze środowiska**
 - 25 000 zł na opłacenie kar i odszkodowań za korzystanie ze środowiska,
- **Pozostała działalność**
 - 120 605,97 zł na remonty budynków komunalnych,
 - 4 868,64 zł szczepienie psów,
 - 76 849,55 zł zakup usług pozostałych, w tym przeglądy budynków komunalnych (42 obiekty), przeglądy i czyszczenie kominów, serwis wentylacji mech. w ZS w Dywitach, przeglądy kotłowni,
 - 37 138,96 zł zakup materiałów budowlanych i wyposażenia do budynków komunalnych,
 - 10 000 zł dotacja dla stowarzyszenia „ Albatros” na realizację projektu „Ptasia Klinika – wsparcie działalności Ośrodka Rehabilitacji Ptaków Dzikich w Bukwałdzie ”,
 - 18 889,94 zł opieka nad zwierzętami,(sterylizacja bezdomnych kotów, dokarmianie wolno żyjących kotów, pomoc medyczna, utylizacja padłych zwierząt),
 - 76 094,33 zł zakup energii,

W ramach tych kwot wykonano:

- wykonano instalację co w punkcie aptecznym oraz zamontowano grzejniki w gabinecie stomatologicznym w Tuławkach,
- zamontowano nową stolarkę drzwiową w Nowych Włókach budynku nr 29 i 22 oraz nową stolarkę okienną Brąswaldzie budynku nr 45 i 36,
- wymieniono pokrycie dachu świetlicy wiejskiej w Dąbrówce Wielkiej,
- wykonano włazy na dach w budynku nr 23 w Dąbrówce W., Spręcowo 37, Tuławki 14 oraz świetlicy we Frączkach,
- wykonano nową instalację elektryczną w 2 mieszkaniach w budynku Brąswald 36 oraz nowy podział mieszkań,
- zamontowano wkład żaroodporny w kominach budynków Spręcowo 37 i N. Włóki 29,
- wykonano nowe obróbki blacharskie budynków Brąswald 36 i 13 a także N. Włóki 22 wraz z naprawą dachu,
- zamontowano nowe piece grzewcze w mieszkaniu w budynkach nr 13 i 36 w Brąswaldzie,
- wykonano nową instalację co w mieszkaniu budynku N. Włóki 29.
- wykonano przeglądy oraz czyszczenie kominów budynków komunalnych i użyteczności publicznej,
- wykonano przeglądy techniczne placów zabaw,

2.16 Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego

Zadania z zakresu kultury realizują głównie Gminny Ośrodek Kultury oraz biblioteki gminne. Część zadań zlecana jest do realizacji organizacjom pozarządowym a część realizowana przez sołectwa z wykorzystaniem świetlic wiejskich. Wydatki są ponoszone bezpośrednio z budżetu a także w ramach funduszu sołeckiego.

Wydatki bieżące zrealizowane w tym dziale wyniosły 1 195 199,58 zł, z tego:

- 667 000,00 zł stanowiła dotacja podmiotowa dla GOK . W ramach tej dotacji Gmina przeznaczyła 55 000 zł na organizację gminnych imprez kulturalnych; Dzień Dziecka, Kiermas Warmiński i Dziedzictwo Kulinarne, które cieszą się dużą popularnością wśród mieszkańców gminy.
- 224 000,00 zł to dotacja podmiotowa dla bibliotek gminnych,
- 80 311,67 zł. to koszty związane z zakupem wyposażenia i opału do świetlic wiejskich,

- 35 215,91 zł przeznaczono na wynagrodzenia wraz z pochodnymi opiekunów świetlic,
- 43 775,65 zł koszty energii,
- 11 027,81 zł pozostałe koszty utrzymania świetlic (remonty, telefony, internet),
- 71 514,16 zł organizacja przez sołectwa festynów oraz innych imprez dla mieszkańców.

• 62 354,38 zł przekazano w formie dotacji stowarzyszeniom na realizację zadań zleconych przez gminę z zakresu kultury, sztuki oraz ochrony dóbr kultury i tradycji. Ze wsparcia skorzystało 9 organizacji między innymi:

- Stowarzyszenie "Nasza wieś Redykajny" na projekt „Redykajny - Rzeźbą i Słowem historię mi opowiedz” w kwocie 3 000 zł, w ramach tych działań odbyły się spotkania z historykiem, który opowiedział o historii Redykajna oraz powstały rzeźby.
- Stowarzyszenie Ługwałd otrzymało kwotę 8 000 zł. na realizację przedsięwzięcia „Kulturalny Ługwałd z tradycjami 2016”, w ramach którego zostało zorganizowane Święto Małego Dzwonu, Teatr Ługwałdzki, spotkanie przedświąteczne seniorów oraz Dzień Dziecka.
- Na obchody 650 – lecia powstania miejscowości w kwocie 2 500 zł. otrzymało Stowarzyszenie Gradki.
- Warmińskie Stowarzyszenie Kobiet Kieźlińskich otrzymało kwotę 5 000 zł na realizację projektu „Wędrówki historyczne i kulinarne śladami znanych mieszkańców Warmii”. W ramach tych zajęć odbywały się wycieczki mające na celu poznanie kultury i tradycji Warmii, odbywały się warsztaty pieczenia chleba, kiszenia kapusty oraz poznawanie gwary i pieśni warmińskich.
- Fundacja PRYMUS na projekt Izba Pamięci M. Zientary – Malewskiej – miejscem kultury i tradycji. Konkurs poezji otrzymała w powierzeniu kwotę 15 000zł. W ramach tych działań funkcjonowała Izba Zientary Malewskiej, którą odwiedzały liczne wycieczki oraz odbył się konkurs recytatorski poezji Marii Zientary Malewskiej.

2. 17 Dział 926 – Kultura fizyczna i sport

Wydatki bieżące na zadania z zakresu kultury fizycznej i sportu zostały poniesione w kwocie 420 814,08 zł. Z tej kwoty 207 934,22 zł stanowiły wydatki na bieżące utrzymanie obiektów sportowych, stadionu komunalnego oraz „Orlika”; w tym zakup gazu i energii elektrycznej (19 181,07 zł), wynagrodzenia i pochodne (97 716,86 zł), zakup materiałów i wyposażenia (52 886,23 zł, w tym zakup sprzętu sportowego, nawozów, trawy, środków czystości), inne koszty (38 150,06 zł). Ze środków tych przygotowane zostało lodowisko w Dywitach.

Kwotę 212 879,86 zł wydatkowano na realizację zadań z zakresu sportu masowego, a w szczególności: Na realizację zadań zleconych przez gminę przekazano 121 476 zł w formie dotacji celowych stowarzyszeniom. Wpłynęło 13 ofert, oraz 3 oferty na powierzenie realizacji zadań. Dofinansowanie otrzymało 10 organizacji, na realizację 16 projektów.

- Uczniowski Klub Sportowy FRENDY DYWITY otrzymał dofinansowanie w kwocie 15 000,00zł na realizację 2 projektów. Są to działania skierowane do dzieci rocznik 2004, 2005, 2006 uczęszczających na zajęcia z piłki nożnej. W ramach tego przedsięwzięcia dzieci uczestniczyły w treningach, wyjeżdżały na turnieje oraz został zorganizowany na Orliku w Kieźlinach turniej piłki nożnej o zasięgu wojewódzkim.
- Po raz kolejny dofinansowanie otrzymało Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Słupy i Okolic na realizację 2 projektów „Z zajęć sportowych na obiektach Gminy Dywity (Dywity, Słupy i Orlik Kieźliny) na polskie stadiony – 2016”, łączna kwota to 15 500,00zł.
- Ludowy Klub Sportowy Różnowo na realizację projektów „Zajęcia piłkarskie w ramach sekcji seniorów rozgrywek A klasy W-MZPN” oraz „Zajęcia piłkarskie w ramach sekcji Orlików” otrzymał kwotę 15 500,00zł.

- Stowarzyszenie Społeczny Komitet Rozbudowy Szkoły w Spręcowie dzięki pozyskanym środkom w kwocie 4 500,00zł mogło realizować projekt „Czas na sport”, a nim zajęcia dla dzieci w 3 kategoriach piłka nożna, sztuki walki i lekkoatletyka.
- Gminny Uczniowski Klub Sportowy „ASY” na projekt „Wyżej, szybciej, dalej – szukamy przyszłych olimpijczyków- lekkoatletyka” oraz „Gminne zajęcia lekkoatletyczne w Dywitach” powierzenie otrzymał kwotę 16 500,00zł. Środki finansowe zostały wykorzystane na organizację regularnych treningów lekkoatletycznych dla dzieci i młodzieży, obozy sportowe oraz wyjazdy na zawody.
- Stowarzyszenie Warmińska Wieś z Różnowa otrzymało kwotę 3 500,00 zł na projekt „Różnowo na sportowo 2016” realizacja cyklicznych zajęć przeznaczonych dla różnych grup odbiorców – zajęcia odbywały się na Skateparku, kolejne to Nordic Walking.

W ramach konkursu na **powierzenie realizacji zadania publicznego w zakresie upowszechniania kultury fizycznej, sportu i turystyki** wpłynęły 2 oferty złożone przez Dywickie Gminne Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe, które otrzymało kwotę 36 000,00zł. W ramach realizacji projektu zostały zorganizowane zajęcia sportowe z samoobrony, jujitsu oraz ogólnie rozwojowe dla mieszkańców Gminy Dywity oraz odbył się cykl imprez, zawodów i rozgrywek sportowych z kalendarza imprez.

Pozostałe wydatki w tym zakresie to:

- 47 469,04 zł zakup usług, w tym zorganizowanie transportu dla zawodników (7 008 zł), wałowanie boisk w Słupach i Różnowie (3 321 zł), montaż barierek na boisku w Słupach (2 952 zł),
- 33 647,14 zł zakup materiałów i wyposażenia, w tym nagrody, środki czystości, woda dla zawodników, dyplomy, puchary itp.
- 7 316,27 zł wynagrodzenie osób obsługujących imprezy sportowe np. obsługa medyczna, sędziowie,
- 6 883,77 zł inne koszty.

IV. 3 FUNDUSZ SOŁECKI

Fundusz sołecki wyodrębniany jest w budżecie od 2010 r. W roku budżetowym 2016 zaplanowany fundusz sołecki stanowił kwotę **407 403,13 zł**. Dla poszczególnych sołectw ustalony został zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami. Łącznie sołectwa rozdysonowały kwotę 407 403,13 zł. podejmując stosowne uchwały na zebraniach wiejskich. Poniesione w ramach funduszu wydatki wyniosły 382 294,64 zł. Wysokość funduszu, zaplanowane zadania oraz zrealizowane wydatki przedstawione zostały w załączniku Nr 6. Realizacja wydatków odbywała się zgodnie z wcześniej podjętymi przez zebrania wiejskie uchwałami o podziale środków.

V. REALIZACJA PLANU PRZYCHODÓW I ROZCHODÓW BUDŻETU

Stan zadłużenia gminy z tytułu zaciągniętych kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych obligacji na dzień 31.12.2016 r. wynosił 14 659 534 zł. W roku 2016 spłacono raty kredytów wraz z wykupem obligacji, w łącznej kwocie 2 996 305,60 zł. oraz zaciągano kredyty i pożyczki na łączną kwotę 3 996 000 zł.

VI. UWAGI OGÓLNE

1. Zobowiązania Gminy

Gmina nie posiada wymagalnych zobowiązań na dzień 31.12.2016 r.

2. Jednostki sektora finansów publicznych, które nie są bezpośrednio finansowane z budżetu Gminy to:

- Samodzielny publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Dywitach,
- Gminny Ośrodek Kultury w Dywitach.

Wykonanie planu finansowego jednostek sektora finansów publicznych nie finansowanych bezpośrednio z budżetu gminy przedstawia tabela poniżej;

Tabela 9 . Przychody i koszty GOK i SG ZOZ

Lp	Nazwa	Przychody		Koszty		Należności na dzień 31.12.2016r	Zobowiązania na 31.12.2016r. tym:	
		plan	wykonanie	plan	wykonanie		ogółem	wymagalne
1	GOK	918 561,18	918 561,18	918 561,18	941 785,92	0	0	x
2	SG ZOZ	1 510 244,57	1 510 244,57	1 510 244,57	1 492 655,97	136 236,13	73 548	x

Dochody i wydatki zrealizowane w 2016 roku przez **Gminny Ośrodek Kultury w Dywitach** wraz z gminnymi bibliotekami **oraz Samodzielny Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej w Dywitach** przedstawiają sprawozdania tych jednostek stanowiące załącznik do Zarządzenia Wójta Gminy Dywity Nr 33/17 z dnia 17.03.2017r.

VII UWAGI KOŃCOWE

Rok 2016 cechuje znaczny wzrost wydatków bieżących, które w stosunku do roku 2015 wzrosły aż o 8,5 mln zł. Tak duży wzrost podyktowany był, przede wszystkim, uruchomieniem programu 500+. Coraz większe koszty Gmina ponosi również na utrzymanie infrastruktury komunalnej i usług o charakterze społecznym. Pomimo tak dużego wzrostu wydatków bieżących zachowana została korzystna relacja między wydatkami a dochodami, co w rezultacie pozwoliło z planowanego deficytu uzyskać znaczną nadwyżkę budżetową w wysokości 2,5 mln zł. Na ten korzystny wynik, pomimo niezrealizowanych dochodów ze sprzedaży mienia, na pewno wpłynęły dobrze zrealizowane dochody z podatków, częściowe zrealizowanie wydatków związanych z największą inwestycją, tj. rozbudową szkoły w Dywitach. Zmiany, które weszły w 2016 roku, w przepisach związanych z obrotem ziemią, spowodowały, że zmniejszył się popyt na tereny pod budowę mieszkaniową i tereny inwestycyjne, a przed wejściem w życie nowych przepisów nastąpiło gorączkowe zainteresowanie terenami nie objętymi planami miejscowym. Odnotowaliśmy, w związku z tym, duży wzrost dochodów z podatku od czynności cywilnoprawnych i opłaty skarbowej związanych z obrotem ziemią rolną.

Uzyskana w 2016 roku nadwyżka operacyjna wzmocniła pozycję Gminy w roli inwestora, co nie jest bez znaczenia przy bardzo późno wdrażanych programach unijnych i niskiej ich obecnej alokacji.

WÓJT GMINY
Jacek Sztydo
 Jacek Sztydo

VIII SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

- Załącznik Nr 1 - Dochody,
- Załącznik Nr 2 - Wydatki,
- Załącznik Nr 3 - Wydatki majątkowe,
- Załącznik Nr 4 - Dochody i wydatki związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych odrębnymi ustawami,
- Załącznik Nr 5 - Źródła sfinansowania deficytu i rozdysponowania nadwyżki budżetowej,
- Załącznik Nr 6 - Wydatki z funduszu sołeckiego,
- Załącznik Nr 7 - Realizacja budżetu – Zespół Szkół w Dywitach,
- Załącznik Nr 8 - Realizacja budżetu – Zespół Szkół w Tuławkach,
- Załącznik Nr 9 – Realizacja budżetu – Szkoła Podstawowa w Spręcowie,
- Załącznik Nr 10 – Realizacja budżetu – Szkoła Podstawowa w Bukwałdzie,
- Załącznik Nr 11 – Realizacja budżetu – Przedszkole w Dywitach,
- Załącznik Nr 12 – Realizacja budżetu – Przedszkole w Kieźlinach,
- Załącznik Nr 13 – Realizacja budżetu – Przedszkole w Słupach,
- Załącznik Nr 14 - Informacja o stanie mienia komunalnego,
- Załącznik Nr 14a- Zestawienie wartości mienia komunalnego .
- Załącznik Nr 15 - Sprawozdanie z realizacji budżetu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej .